

รายงานผลการศึกษา
การจมน้ำเสียชีวิตของเด็ก ตำบลยางซ้าย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
วันที่ 9 พฤษภาคม 2550

สัมภาษณ์ เภสัชกร* สุชาติ เกิดมงคล* วันรุ่ง แสนแก้ว* จิตติมา ชันธสิน*
วรวิทย์ บำรุงพงษ์** สุมณา ตันติไวยพพันธุ์*** และทัศนีย์ สังข์ทอง***

ความเป็นมา

วันที่ 9 พฤษภาคม 2550 เวลา 18.00 น. พบว่ามีเด็กจมน้ำเสียชีวิตพร้อมกันจำนวน 3 ราย ณ ตำบลยางซ้าย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย กรมควบคุมโรคโดยสำนักโรคไม่ติดต่อซึ่งดำเนินงานในเรื่องการป้องกันการบาดเจ็บเล็งเห็นว่าปัญหาการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี สูงเป็นอันดับหนึ่งของทุกสาเหตุทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ สูงมากกว่าอุบัติเหตุจราจรถึง 2 เท่าตัว และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

สำนักโรคไม่ติดต่อ จึงร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 พิษณุโลก และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย ดำเนินการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการจมน้ำของเด็ก 3 ราย เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับการดำเนินงานในเรื่องการป้องกันการจมน้ำของเด็ก โดยดำเนินการศึกษาข้อมูลในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยเมื่อวันที่ 24-25 พฤษภาคม 2550

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบปัจจัยที่มีผลต่อการจมน้ำของเด็ก
2. เพื่อค้นหาแนวทางในการป้องกันการจมน้ำของเด็กในพื้นที่
3. เพื่อสื่อสารสาเหตุการจมน้ำเสียชีวิตของเด็กและแนวทางป้องกันให้ผู้นำชุมชนและประชาชนในชุมชนมีความตระหนักในความเสี่ยง รู้ เข้าใจ และร่วมกันวางแผนป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดเหตุซ้ำอีก

วิธีการศึกษา

1. สืบค้นพื้นที่ที่เกิดเหตุและสภาพแวดล้อมเพื่อวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของสภาพแวดล้อมต่อการจมน้ำของเด็ก
2. สัมภาษณ์บุคคลในครอบครัวของเด็กที่เสียชีวิต ผู้เห็นเหตุการณ์ ผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยของครอบครัวที่มีผลต่อการจมน้ำของเด็ก
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการออกชันสูตรพลิกศพ ณ จุดเกิดเหตุของแพทย์
4. บันทึกสภาพบ้านของเด็กที่เสียชีวิต แหล่งน้ำที่เกิดเหตุ และสถานที่ที่เกี่ยวข้อง
5. จัดทำแผนที่แหล่งน้ำที่เกิดเหตุและบ้านของเด็กที่เสียชีวิต

* สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ** สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 พิษณุโลก *** สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย

ผลการศึกษา

ลักษณะทั่วไปของตำบลยางซ้าย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำติดกับแม่น้ำยมด้วยซ้ายและขวา ยาวประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมทุกปี มีจำนวนหลังคาเรือน 2,181 หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 9,672 คน อาชีพหลักคือ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ และมีโรงเรียนจำนวน 3 แห่ง

ลักษณะพื้นที่ที่เกิดเหตุ

ชาวบ้านเรียกว่า “บ่อหลวง/สระหลวง” เป็นบ่อขุดสำหรับกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร เดิมเป็นบ่อ/สระขนาดเล็กแต่ได้งบประมาณจาก อบต. ให้ทำการขยายขนาดเมื่อปีที่แล้ว โดยเริ่มทำการขุดบ่อเพื่อขยายขนาดเมื่อเดือนธันวาคม 2549 ช่วงเวลาที่มีน้ำเป็นจำนวนมากคือช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม หลังจากนั้นเกษตรกรจะนำน้ำไปใช้ และอีกช่วงคือช่วงหน้าฝนแต่น้ำจะสกปรกซึ่งไม่สามารถลงเล่นน้ำเพราะเป็นน้ำที่ไหลมาจากการทำการเกษตรของเกษตรกร

บริเวณตำแหน่งที่เด็กเสียชีวิตเป็นบริเวณร่องน้ำใกล้กับประตูน้ำที่ปล่อยน้ำเข้ามาเก็บในบ่อหลวง ช่วงเวลาที่เกิดเหตุบริเวณประตูน้ำที่เชื่อมระหว่างตำแหน่งที่เกิดเหตุและบ่อหลวงมีน้ำไม่มากสามารถเดินลอดผ่านได้ แต่ช่วงตำแหน่งที่เกิดเหตุเป็นช่วงที่ถูกขุดลึกลงไปซึ่งมีความลึกของน้ำอยู่ที่ประมาณ 6 เมตร ขณะที่ในบ่อหลวงมีความลึกของน้ำไม่มากนัก

จากประวัติที่ผ่านมา แหล่งน้ำดังกล่าวไม่เคยมีเหตุการณ์มีเด็กจมน้ำเกิดขึ้น

ผลการสัมภาษณ์

● ลักษณะครอบครัว

ครอบครัวที่ 1: เด็กหญิงคนที่ 1 (อายุ 6 ปี) และ เด็กชายคนที่ 1 (อายุ 3 ปี)

ลักษณะบ้าน: บ้านไม้ 1 ชั้น ยกใต้ถุนสูงประมาณ 1 เมตร

พฤติกรรมเด็ก: - เด็กหญิงคนที่ 1: ปกติ เรียนดี แข็งแรง และไม่มีโรคประจำตัว
- เด็กชายคนที่ 2: ปกติ แข็งแรง และไม่มีโรคประจำตัว

ผู้ปกครอง: ปู่อายุ 54 ปี และย่าอายุ 53 ปี (จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4)

ปู่ไม่ได้ทำงานเพราะสุขภาพไม่แข็งแรง ย่าทำงานขายของตามตลาดนัด

การเลี้ยงดู: เด็กทั้ง 2 คนเป็นพี่น้องกัน และอาศัยอยู่กับปู่และย่าโดยมีญาติที่อยู่บ้านใกล้เคียงช่วยดูแล เนื่องจากพ่อและแม่ไปทำงานรับจ้างอยู่ที่กรุงเทพฯ ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลมักปล่อยให้เด็กดูแลตัวเองเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นเด็กหญิงคนที่ 1 ซึ่งมีฐานะเป็นพี่ยังมีภาระต้องดูแลน้อง (เด็กชายคนที่ 1) ที่มีอายุ 3 ปีด้วย

ครอบครัวที่ 2: เด็กชายคนที่ 2 (อายุ 5 ปี)

ลักษณะบ้าน: บ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ 1 ชั้น

พฤติกรรมเด็ก: ปกติ เรียนดี แข็งแรง และไม่มีโรคประจำตัว

ผู้ปกครอง: ปู่อายุ 68 ปี (จบการศึกษามัธยมปลาย) และย่า

ปู่เป็นสมาชิก อบต.ยางซ้าย

การเลี้ยงดู: เด็กอาศัยอยู่กับปู่และย่า เนื่องจากพ่อและแม่แยกทางกัน พ่อทำงานอยู่การไฟฟ้า นครหลวงที่จังหวัดอยุธยา ส่วนแม่ทำงานโรงงานอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ปู่และย่าดูแลเด็ก อย่างใกล้ชิด

● **สรุปเหตุการณ์:**

เด็กชายคนที่ 2 อยู่กับย่าตลอดเวลา จนเวลาประมาณ 15.00 น. ปู่กลับมาจากการประชุม อบต. จึงขอตัวไปพักผ่อนซึ่งขณะนั้นยังพบว่าเด็กอยู่ที่บ้าน ต่อมาย่าคลาดสายตาจากน้องปลายเนื่องจากเข้าไป หุงข้าว และเมื่อออกมาจากห้องครัวก็พบว่าเด็กชายคนที่ 2 หายตัวไป ปู่และย่าจึงเริ่มออกตามหา เด็กชายคนที่ 2 โดยออกตามหาบริเวณใกล้ๆ บ้านและบริเวณที่ เด็กชายคนที่ 2 มักไปเล่นอยู่เป็นประจำ เนื่องจากเด็กว่ายน้ำไม่เป็นและไม่เคยไปเล่นน้ำ จึงไม่ได้ไปตามหาบริเวณแหล่งน้ำ แต่ก็ไม่พบจึงเริ่มคิดว่า เด็กอาจจะถูกคนร้ายที่มากับรถตู้จับตัวไป

ทางด้านปู่ ย่า และญาติของเด็กหญิงคนที่ 1 และเด็กชายคนที่ 1 แม้ว่าเด็กทั้ง 2 คนจะหายตัวไป ตั้งแต่เวลาประมาณ 15.00 น. แต่ไม่ได้ออกตามหาเพราะคิดว่าเด็กทั้ง 2 คนออกไปเล่นตามปกติ เหมือนกับทุกวัน จนเวลาประมาณ 16.00 น. ปู่และย่าของเด็กชายคนที่ 2 มาตามหาเด็กชายคนที่ 2 ที่บ้านของเด็กหญิงคนที่ 1 และเด็กชายคนที่ 1 เพราะเด็กทั้ง 3 คนมักจะออกไปเล่นด้วยกันเป็นประจำ ปู่ ย่า และญาติของเด็กหญิงคนที่ 1 และเด็กชายคนที่ 1 จึงเริ่มออกตามหา โดยตามหาในบริเวณที่เด็ก มักไปเล่นเป็นประจำ รวมทั้งแหล่งน้ำที่เกิดเหตุ แต่ไม่พบเด็ก

หลังจากตามหาอยู่นานแต่ไม่พบเด็ก ทั้ง 2 ครอบครัวจึงขอแรงให้ชาวบ้านช่วยออกตามหา จนกระทั่งเวลาประมาณ 18.00 น. ชาวบ้านที่ช่วยออกตามหาได้พบเด็กจมน้ำอยู่ในร่องน้ำใกล้กับประตูน้ำ ของบ่อหลวง จากคำบอกเล่าของญาติพบว่า ชาวบ้านที่ช่วยออกตามหาไปพบรองเท้าของเด็ก 1 คู่วางไว้ ไม่เป็นระเบียบอยู่บนริมฝั่งบ่อหลวง (ต่อมาทราบว่า เป็นของเด็กชายคนที่ 2 เนื่องจากเด็กอีก 2 คนไม่ได้สวมรองเท้า) และเมื่อมองลงไปใต้น้ำก็สังเกตเห็นด้านหลังของเด็กลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ จึงเรียกชาวบ้าน คนอื่นๆ มาช่วยกันนำเด็กขึ้นมาจากน้ำ หลังจากนำเด็กขึ้นมาจากน้ำจึงพบว่า เป็นเด็กหญิงคนที่ 1 จากนั้น จึงมหาตัวเด็กอีก 2 คนเพราะคาดว่าน่าจะจมน้ำเช่นเดียวกัน ซึ่งพบว่าเด็กทั้ง 2 คนจมอยู่ในน้ำใกล้กับ ประตูน้ำ ทั้งนี้เด็กทั้ง 3 คนได้เสียชีวิตแล้ว หลังจากที่น่าร่างเด็กทั้ง 3 คนขึ้นมาจากน้ำได้ ผู้ปกครอง ของเด็กได้นำร่างเด็กทั้ง 3 คนกลับไปไว้ที่บ้านทันที

อย่างไรก็ตามก่อนหน้าที่จะพบรองเท้าของเด็กอยู่บนฝั่ง ได้มีคนต่างถิ่นซึ่งไปงมหาปลาอยู่ใน บริเวณดังกล่าวและพบรองเท้าของเด็ก 1 คู่ลอยน้ำอยู่แต่ไม่พบตัวเด็ก จึงโยนรองเท้าขึ้นมาบนฝั่งเพราะ คิดว่าคงมีเด็กทำตกน้ำไว้

ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจและแพทย์จากโรงพยาบาลสุโขทัยได้เดินทางไปชันสูตรพลิกศพของ เด็กหญิงคนที่ 1 และเด็กชายคนที่ 1 ที่บ้านของเด็กเวลาประมาณ 18.30 น. และที่บ้านของเด็กชายคนที่ 2 เวลาประมาณ 19.00 น.

● **ความคิดเห็นของผู้ปกครอง**

ทั้ง 2 ครอบครัวมีความเห็นตรงกันว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคงเป็นเพราะเด็กทำบุญมาแค่นี้ และคงถึงเวลาของเด็กที่ต้องไป เพราะผู้ปกครองของเด็กจากครอบครัวที่ 1 เห็นว่า แม้วเด็กมักจะไปเล่นน้ำในบ่อหลวงเป็นประจำ แต่จะเล่นอยู่บริเวณฝั่งที่ใกล้กับบ้าน ไม่เคยไปไกลถึงบริเวณที่เกิดเหตุ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้าม ส่วนผู้ปกครองของเด็กจากครอบครัวที่ 2 กล่าวว่า เด็กว่ายน้ำไม่เป็นและไม่เคยไปเล่นน้ำ เพราะปู่จะสอนเสมอว่าอย่าไปเล่นน้ำเพราะอาจเกิดอันตรายได้

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก สิ่งสำคัญคือการดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปกครอง และความร่วมมือของชุมชนในการตักเตือนและเฝ้าระวัง

ผลการชันสูตรพลิกศพ

- **เด็กหญิงคนที่ 1:** คาดว่าเด็กเสียชีวิตแล้วประมาณ 2-3 ชั่วโมง มีฟองอากาศออกจากจมูกทั้ง 2 ข้าง ไม่พบรอยบาดแผลบริเวณศีรษะ คอ หน้าอก หน้าท้อง เขิงกราน และก้น พบแผลฉีกขาดขอบเรียบที่ฝ่ามือซ้ายยาวประมาณ 1 เซนติเมตร และบริเวณเข้าซ้ายขนาดประมาณ 0.5 เซนติเมตร แพทย์ลงสาเหตุการเสียชีวิตว่า เนื่องจากขาดอากาศหายใจ
- **เด็กชายคนที่ 1:** คาดว่าเด็กเสียชีวิตแล้วประมาณ 2-3 ชั่วโมง มีฟองอากาศออกจากจมูกทั้ง 2 ข้าง ไม่พบรอยบาดแผลบริเวณศีรษะ คอ หน้าอก หน้าท้อง เขิงกราน ก้น และขา พบแผลฉีกขาดขอบเรียบที่ฝ่ามือซ้ายยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร แพทย์ลงสาเหตุการเสียชีวิตว่า เนื่องจากขาดอากาศหายใจ
- **เด็กชายคนที่ 2:** คาดว่าเด็กเสียชีวิตแล้วประมาณ 2-3 ชั่วโมง มีฟองอากาศออกจากจมูกทั้ง 2 ข้าง ไม่พบรอยบาดแผลบริเวณศีรษะ คอ หน้าอก หน้าท้อง เขิงกราน ก้น แขน และขา แพทย์ลงสาเหตุการเสียชีวิตว่า เนื่องจากขาดอากาศหายใจ

อภิปรายผล

จากการศึกษากรณีเกิดเหตุจมน้ำของเด็ก 3 คนเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 ที่ตำบลยางซ้าย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำให้เกิดการจมน้ำของเด็กคือ

1. ปัจจัยทางด้านบุคคล (ตัวเด็ก และผู้ปกครอง)
 - เด็ก: ว่ายน้ำไม่เป็น
 - ผู้ปกครอง: ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด เผอเรอชั่วขณะ และเชื่อว่าการจมน้ำเป็นเรื่องของเวรกรรม
2. ปัจจัยทางด้านสังคม ชุมชน
 - คนในชุมชนไม่มีความตระหนักเกี่ยวกับการจมน้ำในเด็ก
 - ชุมชนไม่มีมาตรการใดๆ ในการป้องกันการจมน้ำของเด็ก
3. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม
 - แหล่งน้ำที่เกิดเหตุเป็นแหล่งน้ำเปิดขนาดใหญ่ไม่มีรั้วกั้นหรือป้ายเตือน โดยเฉพาะบริเวณที่เกิดเหตุจะมองเห็นเป็นเพียงแอ่งน้ำขัง

จากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน จะเห็นว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการจมน้ำของกรณีศึกษานี้คือการขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดและการเฝ้าระวังของผู้ปกครอง ทั้งนี้เด็กเล็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำส่วนใหญ่จะเกิดจากปัจจัยดังกล่าว เนื่องจากผู้ปกครองไม่คิดว่าบริเวณสระในบ้านเป็นอันตรายต่อเด็กจึงอนุญาตให้เด็กวิ่งเล่นนอกบ้านได้อย่างอิสระซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้เด็กเกิดการพลัดตกน้ำ^(1, 2)

แหล่งน้ำที่เกิดเหตุเป็นบ่อน้ำเปิดที่ขุดขึ้นเพื่อการเกษตร และช่วงเวลาที่เกิดเหตุคือช่วงเวลาประมาณ 15.00-18.00 น. ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า ส่วนใหญ่เด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีที่จมน้ำเสียชีวิตจะเป็นการจมน้ำในแหล่งน้ำนิ่ง/แหล่งน้ำเปิดตามธรรมชาติ เช่น ร่องน้ำ คูน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ สระว่ายน้ำ ทะเลสาบ แม่น้ำ⁽¹⁻³⁾ และช่วงเวลาที่มีการเสียชีวิตจากการจมน้ำมากคือ ช่วงเวลาบ่าย (12.00-18.00 น.)⁽⁴⁻⁸⁾

เด็กทั้ง 3 คนอาศัยอยู่กับปู่และย่า เช่นเดียวกับครอบครัวส่วนใหญ่ของคนในชนบท ที่ปัจจุบันเด็กจะถูกดูแลโดยผู้สูงอายุเนื่องจากพ่อแม่ต้องไปทำงานอยู่ต่างจังหวัด ดังนั้นนอกจากผู้สูงอายุต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพแล้ว ยังต้องดูแลทั้งสุขภาพตนเองและดูแลเด็กด้วย จึงเป็นเหตุให้บางครั้งไม่สามารถดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดได้ตลอดเวลา ซึ่งมีผลทำให้เด็กมีความเสี่ยงต่อการจมน้ำ โดยจากการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของเด็กที่จมน้ำเสียชีวิตระหว่างปี 2543-2545 ในประเทศไทยพบว่า ร้อยละ 49 เป็นครอบครัวที่พ่อ/แม่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา⁽⁵⁾ และความเสี่ยงต่อการจมน้ำจะพบสูงในเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะไม่ดี รายได้ต่ำ และการศึกษาของผู้นำครอบครัวและผู้ดูแลต่ำกว่า 6 ปี (ระดับประถมศึกษา)^(1, 4)

ข้อเสนอแนะ

ตำบลยางซ้ายเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำติดกับแม่น้ำยม จึงเป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมทุกปี ดังนั้นแนวทางการป้องกันการจมน้ำที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่คือ

1. สอนให้เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี รู้จักหลีกเลี่ยงจากแหล่งน้ำ และรู้จักความเสี่ยงของการเล่นน้ำในแหล่งน้ำ
2. การสอนให้เด็กอายุมากกว่า 5 ปีทุกคนว่ายน้ำเป็น โดยใช้แหล่งน้ำที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ เช่น การจัดทำสระว่ายน้ำเคลื่อนที่เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับสอนว่ายน้ำให้เด็กในบ่อหลวง (ช่วงที่มีน้ำมาก) หรือในแม่น้ำปิง
3. การสอนวิธีการช่วยเหลือคนตกน้ำ/จมน้ำ และวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับเด็กอายุมากกว่า 10 ปีและประชาชนทุกคนในชุมชน โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญจากโรงพยาบาลมาเป็นผู้สอน
4. การสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในชุมชนและผู้ปกครอง โดยการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการจมน้ำและการป้องกันการจมน้ำในเด็ก
5. การจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างรั้วล้อมรอบแหล่งน้ำทั้ง 4 ด้าน และปักป้ายเตือนในแหล่งน้ำที่มีความเสี่ยง

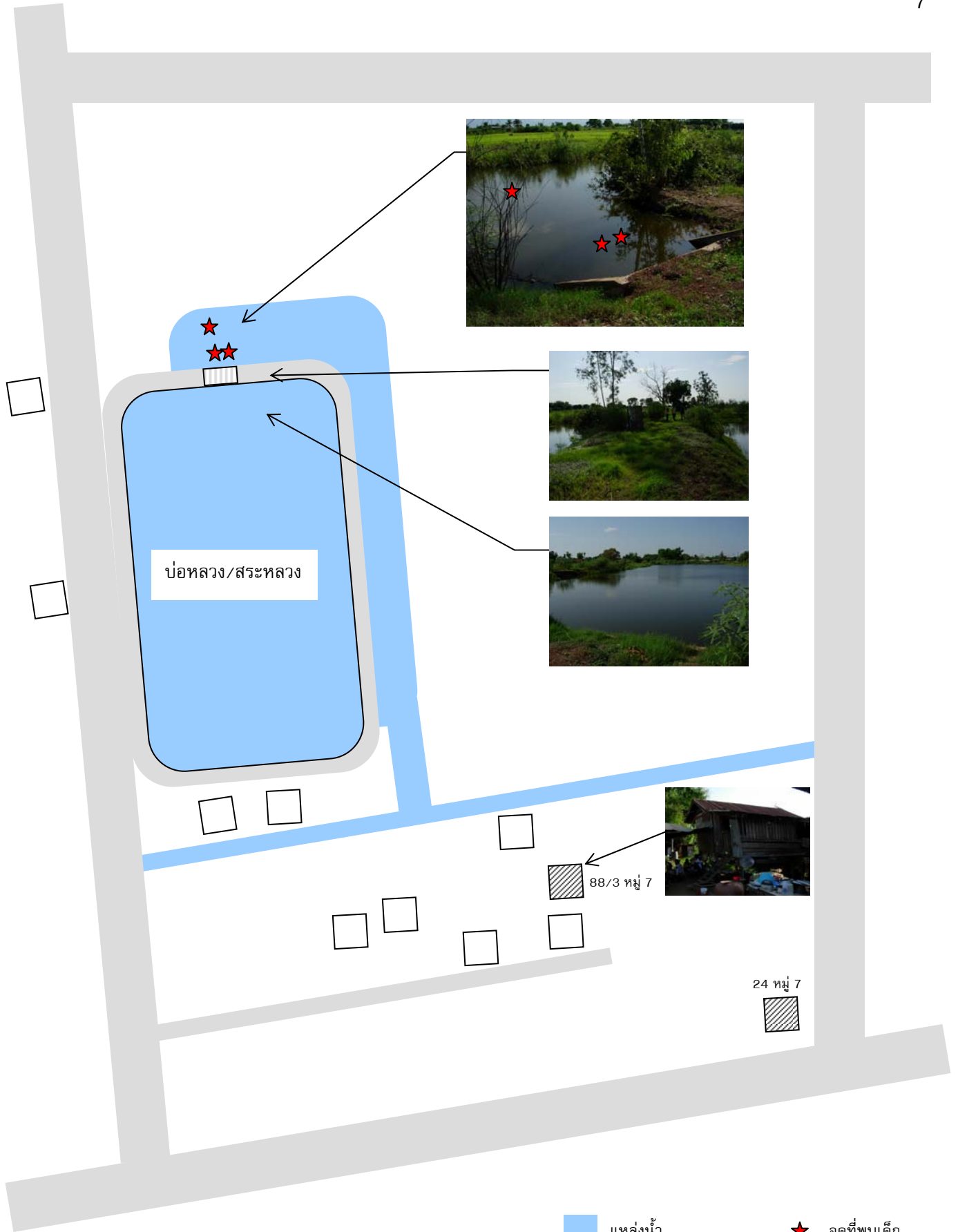
อย่างไรก็ตามการดำเนินการป้องกันการจมน้ำของเด็กที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการดำเนินงานป้องกันในทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และต้องเกิดจากความร่วมมือกันของทุกฝ่ายคือ ตัวเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา โรงพยาบาล สถานีอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

1. อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์. สถานการณ์การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุและความรุนแรงในเด็กไทย ปี 42-45 [online]. 2004. Available form: http://www.csip.org/csip/Expert/?page=stat_42-45 [Accessed 2005 Nov 16].
2. Centers for Disease Control and Prevention. Web-based Injury Statistics Query and Reporting System (WISQARS) [Online]. National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention (producer); 2003. Available from: www.cdc.gov/ncipc/wisqars [Accessed 2005 Oct 26].
3. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Balance Fun and safety to enjoy recreational water activities: CDC study shows impact of water dangers [online]. 2004. Available form: <http://www.cdc.gov/od/oc/media/pressrel/r040603c.htm> [Accessed 2005 Oct 6].
4. เกศรา แสนศิริทวิสุข, วิภาภรณ์ เหมไพศาลพิพัฒน์. สาเหตุนำของการจมน้ำในเด็กที่เสียชีวิต จังหวัด อุบลราชธานี ระหว่างปี พ.ศ.2543-2546. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัด อุบลราชธานี. 2547.
5. กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์, อภิชาติ เมฆมาสิน. การศึกษาปัจจัยเสี่ยงการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็ก. กรุงเทพมหานคร. สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2547.
6. Kids & Parents Resource on Health and Safety. Learn Prevention of Accidents: Drowning. [Online]. Geocities On line; 2001. Available form: www.geocities.com/sssukhmeet/prevention_accidents.html [Accessed 2004 Jul 9].
7. See&Save watch kids around water. Talking Points and Statistics [online]. Child care licensing, Texas Department of Family and Protective Services. Available form: www.dfps.state.tx.us/seeandsave/statistics.asp [Accessed 2005 Oct 11].
8. International Life Saving Federation. Drowning facts and figure [online]. World Water Safety; 2004. Available form: http://www.ilsf.org/about/drowning_statistics.htm [Accessed 2005 Jul 19].

ขอขอบคุณ

ครอบครัวเด็กที่เสียชีวิต ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลยางซ้าย สถานีอนามัยตำบลยางซ้าย โรงพยาบาลสุโขทัย องค์การบริหารส่วนตำบลยางซ้าย และศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก

แผนที่: บริเวณที่เกิดเหตุและบ้านเด็กที่เสียชีวิต

- แหล่งน้ำ
- จุดที่พบเด็ก
- บ้านเด็กที่เกิดเหตุ
- ถนน
- บ้าน
- ประตูน้ำ